

FAMILIERÅDSLAGNING

- EN VEJLEDNING TIL FAGFOLK OM
FAMILIERÅDSLAGNING SOM EN ARBEJDSMETODE

SOCIALSTYRELSEN

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

FAMILIERÅDSLAGNING

- En vejledning til fagfolk om
Familierrådslagning som en arbejdsmetode

Udgiver: Socialstyrelsen

Udarbejdet af: Konsulent, Maria Forberg &
Konsulent, Susanne Qvist Andersen

Layout: Maria Motzfeldt

Illustrator: Christian F. Rex

INDHOLD

Forord	4
Familierådslagning – en arbejdsmetode	6
♥ Hvad er en familierådslagning?	6
♥ Hjørnesten i familierådslagning	6
♥ Eksempler hvad familien kan bidrage til	7
♥ Forberedelsesfasen	8
♥ Initiativtager	8
♥ Eksempler på spørgsmål til rådslagningen	8
♥ Samordner	9
♥ Rådslagningsfasen	10
♥ Opfølgingsfasen	11
♥ Hvor afholdes familierådslagning?	11
♥ Hvornår kan familierådslagning bruges?	11
Litteraturliste familierådslagning	12
Bilag 1: Samarbejdsaftale	13
Bilag 2: Til Børn, unge og forældre	15
Bilag 3: Til Støtteperson, ordstyrer og referent	17
Bilag 4: Til Informatør	19
Bilag 5: Informatørguide	21
Bilag 6: Eksempel på invitation	22
Bilag 7: Hvad skal du huske som samordner?	23
Bilag 8: Hvad skal du huske som initiativtager?	24
Bilag 9: Køreplan for familierådslagningen	25
Bilag 10: Evaluering – familierådslagning – 1. møde	29
Bilag 11: Evaluering – familierådslagning- Opfølgende møde	31

FORORD

I forbindelse med implementeringen af familierådslagnings metoden, har Socialstyrelsen afholdt seminar, for ledere indenfor socialområdet samt afholdt initiativtager kursus og samordner kursus. Til alle kurser har der været deltagere fra det meste af landet.

Socialstyrelsen anser familierådslagning som værende en yderst brugbar arbejdsmetode, der kan anvendes i det sociale arbejde. Metoden tager afsæt i at tænke i familiesystemer, hvilket passer godt ind i den grønlandske familie kultur. Metoden er ligeledes ressource fokuseret, hvor det er familien sammen med deres netværk, der lægger planer for, hvad der kan gøres for at hjælpe et barn eller et ungt menneske (Fremefter benævnes barn, ung for barnet).

Familierådslagning er med til at give familien og barnet en stemme, hvor de har mulighed for at beslutte, hvad der skal ske fremadrettet.

Metoden familierådslagning er udviklet i New Zealand, hvor metoden har været lovpligtig siden 1989. Men metoden anvendes nu også i mange andre lande, så som England, Sverige, Norge og Danmark.

Det er politisk besluttet, at anbringelser på landsplan skal nedbringes. Socialstyrelsen anser familierådslagning som værende en af metoderne, der kan være med til at reducere anbringelser på landsplan. Socialstyrelsen har udarbejdet en vejledning med informationer om, hvad familierådslagning går ud på, og hvem der kan benytte sig af arbejdsmetoden m.m.

EKSEMPLER PÅ PERSONER DER DELTAGER VED EN FAMILIERÅDSLAGNING

BARN

STØTTEPERSON

FAMILIEMEDLEM

INFORMATØR

INITIATIVTAGER

MOR

FAR

SAMORDNER

FAMILIEMEDLEM

FAMILIERÅDSLAGNING - EN ARBEJDSMETODE

HVAD ER EN FAMILIERÅDSLAGNING?

Familierådslagning er en beslutnings model, der kan bruges, når et barn har særlige vanskeligheder. Familierådslagning er en metode, hvor familien og barnet selv sammen med netværket får en stor andel i at planlægge og gennemføre indsatsen. Familierådslagning er en ramme om beslutningsprocesser, der er ikke tale om en behandlingsform. Familierådslagning kan tilbydes, når der er bekymring eller fare for et barns sundhed, trivsel og udvikling. Metoden tager afsæt i, at alle familier har ressourcer også familier med sociale problemer. Til en familierådslagning mødes familien med slægt, venner eller andre vigtige personer i barnets liv. Alle er med til at drøfte, hvordan barnet og familiens liv kan blive bedre. Rådslagningen finder sted, hvor såvel familien som tværfaglige netværkspersoner deltager.

HJØRNESTEN I FAMILIERÅDSLAGNING

Familierådslagningen baserer sig på 4 hjørneste.

- ♥ En samordner, som er fritstående i forhold til forvaltningen, hjælper familien med at planlægge og gennemføre familierådslagningen.
- ♥ Den udvidede familie, herunder barnet, deltager i rådslagningen.
- ♥ Familien alene, uden de professionelle indblanding, overvejer svar på spørgsmålene til rådslagningen og lægger planer ud fra disse.
- ♥ Familiens overvejelser munder ud i en plan, som initiativtager skal tage stilling til. Planen vedtages, hvis den ikke strider mod barnets bedste.

Familierådslagning adskiller sig fra netværksmøder, idet familien selv bestemmer, hvem der skal med til rådslagningen, og det er familien selv, der lægger planer for barnet uden de professionelle medvirken. Udgangspunktet er, at planen bliver godkendt af initiativtager.

Når man som socialrådgiver arbejder med familierådslagning bevæger man sig fra at være »ekspert« til at facilitere, dvs. at man hjælper en gruppe mennesker med at definere og nå et fælles mål.

EKSEMPLER HVAD FAMILIEN KAN BIDRAGE TIL

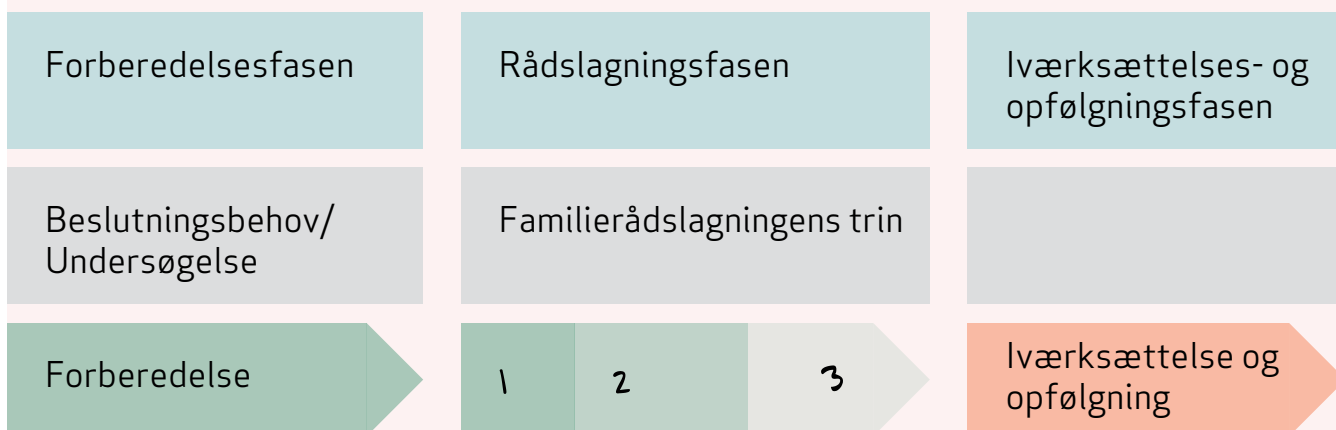
- ♥ Forbedring af barnets trivsel, hvis der er problemer i hjemmet
- ♥ Hjælp til mere stabil- og bedre skolegang, hvis der er problemer i skolen
- ♥ At give den bedst mulige omsorg til børn, hvis forældrene ikke magter omsorgsopgaven alene

EN FAMILIERÅDSLAGNING HAR 3 FASER:

- ♥ Forberedelsesfasen
- ♥ Rådslagningsfasen der er inddelt i tre trin
- ♥ Opfølgingsfasen

FASERNE I FAMILIERÅDSLAGNING

Tilbud/Spørgsmål

FORBEREDELSESFASEN

INITIATIVTAGER

En familierådslagning bliver sat i værk af en initiativtager. Initiativtager har ansvaret for at formulere spørgsmål til rådslagningen sammen med familien. En initiativtager til en familierådslagning, kan være mange forskellige fagpersoner f.eks. en skolelærer, en pædagog, en familiebehandler. Derudover kan det være en socialrådgiver, som tager initiativ til en rådslagning, på baggrund af en konkret børn- og ungesag. Familierådslagning kan bruges både i myndighedsregi og i forbyggende regi.

I forberedelsesfasen undersøges, hvilke problemer barnet har, og det er af central betydning, at familien inddrages i undersøgelsesarbejdet. Det er ligeledes af stor betydning, at familien kommer til orde og kan give udtryk for, hvordan de oplever problemerne og hvilken betydning, det har for barnet og deres familie. På baggrund af beskrivelsen, laves der en vurdering af de indsamlede informationer.

EKSEMPLER PÅ SPØRGSMÅL TIL RÅDSLAGNINGEN:

- ♥ Hvor skal Inunnguaq bo?
Hvor skal Inunnguaq holde ferie?
- ♥ Hvornår skal Malik og ataata være sammen?
Hvad skal Malik og ataata lave, når de er sammen?
- ♥ Hvornår skal Tuuma være hos far?
Hvornår skal Tuuma være hos mor?
- ♥ Hvor skal Arnannuaq og hendes kommende barn bo, efter hun har født?
Hvordan kan Arnannuaq støttes, nu hvor hun snart skal føde?

Endelig skal initiativtager sammen med familien tage stilling til, hvem der skal medvirke som informatør ved familierådslagningen. Informatør kan f.eks. være barnets klasse- lærer, pædagog eller familiebehandler m.fl.

SAMORDNER

Når initiativtager har udarbejdet spørgsmål sammen med familien, kontaktes en samordner. I en familierådslagning har samordner en central rolle. Samordner er fritstående i forhold til forvaltningen. Samordner er engageret af den offentlige forvaltning eller institution til at forberede og gennemføre en familierådslagning for familien.

Familien, initiativtager og samordner underskriver en samarbejdsaftale og finder datoer for, hvornår rådslagningen skal afholdes, og hvilke lokale der skal bruges til rådslagningen.

Når dette er ordnet/afklaret, overlader initiativtager resten til samordner, og det er samordner, der taler med familien og barnet om, hvem der skal inviteres med til rådslagningen af familie og netværk.

Eksempel på samarbejdsaftale. *Se bilag 1.*

Samordner taler også med familien om, hvem der skal være barnets støtteperson, og hvem der skal være ordstyrer og referent.

Samordner kontakter og besøger familie og netværk og afklarer, om de vil komme med til familierådslagningen samt undersøger om støtteperson, ordstyrer og referent vil påtage sig denne opgave. Samordner sender indbydelse ud til alle, herunder initiativtager og informatør, samt sørger for forplejning og står for alt det praktiske i forbindelse med rådslagningen.

PJECER

- ♥ Pjece, initiativtager kan give til børn, ung og forældre, *se bilag 2.*
- ♥ Pjece, samordner kan give til støtteperson, ordstyrer og referent, *se bilag 3.*
- ♥ Pjece, initiativtager kan give til informatør, *se bilag 4.*
- ♥ Informatørguide, *se bilag 5.*
- ♥ Eksempel på indbydelse fra samordner, *se bilag 6.*

Med hensyn til selve mødet/rådslagningen er der en vejledning, hvoraf det fremgår, hvad samordner og initiativtager skal huske. *Se bilag 7-8.*

RÅDSLAGNINGSFASEN

SELVE RÅDSLAGNINGEN BESTÅR AF TRE DELE:

- ♥ Fagpersonerne giver den nødvendige information om barnets situation og om baggrunden for mødet.

Informationen skal være kendt af barnet og forældrene på forhånd. Det sikrer dem indflydelse på, hvad deres slægt og venner skal informeres om. Informatørernes oplæg skal ikke diskuteres, men netværket skal have mulighed for at stille afklarende spørgsmål. Efter informatør delen går fagfolkene ud af lokalet.

- ♥ I den anden del af mødet, deltager kun familien og dens private netværk. Her skal familien drøfte spørgsmålene og lægge en plan for barnet.

Samordner, initiativtager og informatør sidder i et andet lokale, men familien kan altid bede initiativtager og samordner om at komme ind undervejs, såfremt de har spørgsmål eller har brug for hjælp til at komme videre i processen. Men initiativtager og samordner skal ikke deltage i drøftelse af spørgsmålene. De går ud af lokalet, når de har svaret på spørgsmålene.

- ♥ Når familien sammen med netværket har lavet en plan, indkalder de i tredje del initiativtager og samordner og redegør for den plan, de har lavet. Initiativtager spørger ind til planen, og beder familien eventuelt uddybe planen, såfremt der er uklarheder m.m.

Udgangspunktet i familierådslagning er, at planen bliver godkendt, såfremt planen ikke strider imod barnet bedste. Der skal være enighed om planen og særlig vigtigt er det, at barnet og forældre er enige. Alle underskriver planen og får en kopi af planen. I planen skrives også, hvornår der skal være opfølgingsmøde. Hvis der som en del af planen indgår foranstaltninger, skal der træffes en formel afgørelse i forhold til lovgivningen.

OPFØLGNINGSFASEN

Efter afholdt rådslagning følges der op på de aftaler, der er indgået under familierådslagningen. Der afholdes altid et opfølgingsmøde, hvor formålet med mødet er at følge op på planen. Hvordan går det med planen? Holder planen eller skal den justeres? Er der nye spørgsmål? Det er samordner, der indkalder til opfølgingsmødet og tager sig af alt det praktiske arbejde. Køreplan for familierådslagningen, *Se bilag 9*.

HVOR AFHOLDES FAMILIERÅDSLAGNING?

Familierådslagning skal afholdes på et neutralt sted i trygge omgivelser for barnet. Rådslagningen skal ikke afholdes på kommunen/socialforvaltningen eller i familiens eget hjem. Familierådslagning kan f.eks. afholdes på barnets skole, børnehave, børne- og familiecenter m.m.

HVORNÅR KAN FAMILIERÅDSLAGNING BRUGES?

Familierådslagning kan bruges, når socialrådgiver vurderer, at et barn har brug for hjælp og støtte. Andre faggrupper kan også tage initiativ til en rådslagning. Det kan f.eks. være en lærer, pædagog eller familiebehandler.

FAMILIERÅDSLAGNING KAN F.EKS. BRUGES I FORHOLD TIL:

- ♥ Unge gravide
- ♥ Ved forældres skilsmisse
- ♥ Forældres død eller sygdom
- ♥ Ved anbringelse af barnet udenfor hjemmet
- ♥ Ved hjemgivelse af barnet
- ♥ Sikre en stabil skolegang for barnet
- ♥ M.M.

Det er ikke tyngden af problemer, der er afgørende for, hvorvidt man kan tilbyde en familie en familierådslagning. Men det er en god idé, når man skal lære at arbejde med metoden at starte med en rådslagning, hvor problematikken ikke er for kompleks.

LITTERATURLISTE FAMILIERÅDSLAGNING

Såfremt man er interesseret i at tilegne sig noget mere viden om familierådslagning kan nedenstående bøger, rapport, film og links anbefales:

- ♥ Bog: Familierådslagning, redigeret af Jytte Faureholm og Lis Lynge Brønholt.
Forlag: Hans Reitzel.
- ♥ Bog: Familieråd og netværksråd, Sveinung Horverak (red.) Forlag: Universitetsforlaget.
- ♥ Familierådslagning i Danmark 2.del af evalueringen af »Det danske forsøg med Familierådslagning«. Udarbejdet af Jytte Hansen, Thomas Haldbo Hansen og Bo Morthorst Rasmussen. Udgiver: UFC Børn og Unge, aug. 2003.
- ♥ Hjemmeside: www.socialstyrelsen.dk
- ♥ Hjemmeside: www.bufetat.no
- ♥ Hjemmeside: www.centralraadgivningsenhed.gl

Norsk film, »Saken Mina«, viser tydeligt processen i en rådslagning. Filmen er produceret af Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet sept. 2010.

Film »Mitt familieråd – en film for barn« og filmen »Familieråd – en film for foreldre, familie og nettverk«. Begge film er produceret af Barne- ungdoms- og familiedirektoratet i Norge, og kan findes på YouTube, familieråd.

Dansk film, »Familiens råd« produceret med støtte fra Undervisningsministeriet, Egmond Fonden og Socialministeriet. Filmen kan købes på hjemmesiden www.tvdokfilm.dk og koster ca. 250 kr.

SAMARBEJDSAFTALE OM FAMILIERÅDSLAGNING

.....
BARNETS NAVN

.....
INSTITUTIONENS NAVN

.....
BARNETS ADRESSE

.....
INITIATIVTAGERS NAVN

.....
BARNET CPR-NUMMER

.....
INITIATIVTAGERS TELEFONNUMMER

.....
FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVERENS
NAVN

.....
SAMORDNERS NAVN

.....
FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVERENS
ADRESSE

.....
SAMORDNERS TELEFONNUMMER

.....
FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVERENS TLF.

.....
FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVERENS
CPR-NUMMER

Det aftales herved, at der snarest muligt afholdes en familierådslagning for ovennævnte barn, og at ovennævnte samordner ansættes til at arrangere og gennemføre en familierådslagning.

Samordners opgave er dels, efter aftale med jer som familie, at invitere øvrig familie, slægt og andre relevante personer til en familierådslagning, dels at stå for det praktiske arrangement

Foruden jer selv, repræsentanter for jeres familie og venner medvirker ovennævnte initiativtager samt en eller flere informatører udvalgt efter aftale. Samordner inviterer også disse deltagere.

Ved jeres godkendelse af denne aftale sker der samtidig en godkendelse af, at samordner videregiver nødvendige informationer til de, der inviteres. Det er på forhånd aftalt med jer, hvilke informationer videregives. Rent praktisk skal nogle spørgsmål besvares ved familierådslagningen.

I løbet af familierådslagningen (på selve dagen for mødet) får alle deltagere informationer om barnets og familiens situation. Denne information skal I som barn/ung og familie kende på forhånd.

OBS: Såfremt samordner får viden om forhold, som han/hun vurderer som truende for barnet aktuelle trivsel, har denne pligt til at underrette kommunen.

DATO

BARN/UNG

DATO

INITIATIVTAGER

DATO

FORÆLDRE

DATO

SAMORDNER

FAMILIERÅDSLAGNING BRUG BØRN OG UNGES NETVÆRK

Du og din familie er blevet tilbudt at være med i en familierådslagning. I dette afsnit kan du få mere at vide om, hvad en familierådslagning er.

HVAD ER EN FAMILIERÅDSLAGNING:

I en familierådslagning samles familien og andre vigtige personer i familiens private netværk for at lave en plan, for hvad der skal ske omkring et barn eller en ung. Initiativtager (f.eks. socialrådgiveren) kan tilbyde en familierådslagning, når der er bekymring eller fare for et barn eller en ungs sundhed, trivsel og udvikling.

HVORFOR ER DET EN GOD IDÉ?

Som mor eller far har du, sammen med din øvrige familie og netværk, en stor viden om netop dit barn. I en familierådslagning kan denne viden bruges som grundlag for i fælleskab at finde frem til en plan for, hvordan dit barns situation kan blive bedre.

OM AT VÆRE MED I EN FAMILIERÅDSLAGNING:

Du er måske lidt nervøs eller betænkelig i forhold til at lade andre kende til jeres problemer. Men erfaringer viser, at familien og netværket meget gerne vil deltage og prøve at hjælpe. De familier, som før jer, har prøvet en familierådslagning er typisk godt tilfredse med de planer, der bliver lavet.

HVORDAN GENNEMFØRES EN FAMILIERÅDSLAGNING?

- ♥ Når I er blevet enige om at lave en familierådslagning, skal I sammen med initiativtageren lave de spørgsmål, som I skal drøfte under rådslagningen og finde løsninger på.
- ♥ Kommunen bruger samordnere til at forberede møderne. Samordneren vil besøge dem fra jeres familie og netværk, som I inviterer med til mødet og forberede dem på, hvad der skal ske.
- ♥ Alle børn og unge, der deltager i familierådslagning, får en støtteperson, der kan hjælpe dem med at få sagt det, de gerne vil sige. Støttepersonen støtter dem undervejs i familierådslagningen.
- ♥ Familierådslagningen afholdes. Barnet eller den unge er normalt med til rådslagningen, da det er vigtigt at holde fokus på barnet eller den unge.

HVAD SKER DER TIL EN FAMILIERÅDSLAGNING?

DEL 1: INFORMATION

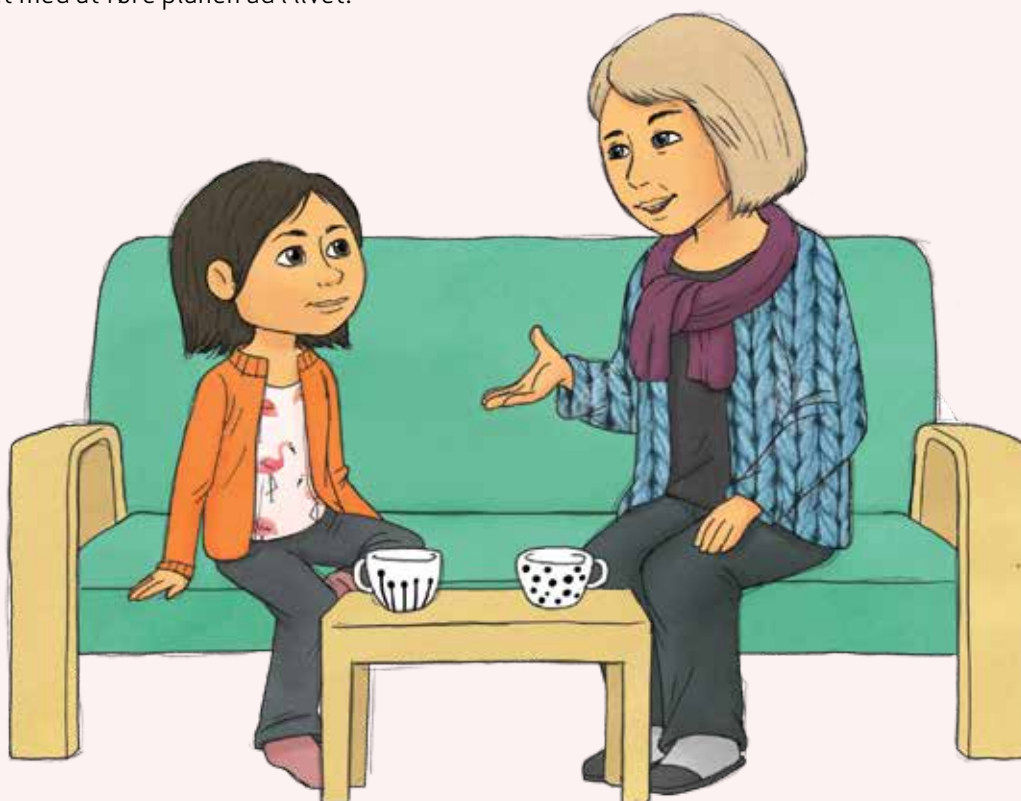
Her fortæller de inviterede fagpersoner om barnets eller den unges situation. Det kan f.eks. være socialrådgiveren og klasselæren, eller andre som I sammen med samordneren og /eller initiativtageren har inviteret. I vil på forhånd vide, hvad fagpersonerne vil sige. Der vil være tid til, at familien og barnets eller den unges øvrige netværk kan stille afklarende spørgsmål til fagpersonernes oplæg.

DEL 2: FAMILIENS EGEN DEL

Familien og netværket sidder derefter alene og drøfter, hvad I mener, der skal gøres i forhold til de stillede spørgsmål. Målet er at lave en plan, som er til gavn for jeres barn. Det kan tage tid, før I kommer frem til en plan, som alle er enige om. Initiativtageren og samordneren kan kaldes ind undervejs, hvis I har praktiske problemer eller brug for hjælp, men de deltager ikke i mødet i del 2.

DEL 3: GENNEMGANG AF PLANEN

Når I sammen med jeres familie og netværk er blevet enige om en plan, indkaldes samordneren og initiativtageren til mødet. Herefter drøfter I, hvordan man kan arbejde videre med planen, og initiativtageren tager stilling til, om planen kan godkendes. Til sidst aftaler alle, hvornår I skal mødes igen til en ny familierådslagning for at tale om, hvordan det er gået med at føre planen ud i livet.

FAMILIERÅDSLAGNING BRUG BØRN OG UNGES NETVÆRK

Du er inviteret med til en familierådslagning som støtteperson, ordstyrer eller referent. I dette afsnit kan du få at vide om, hvad en familierådslagning er og om din rolle i forløbet.

HVAD ER EN FAMILIERÅDSLAGNING:

I en familierådslagning samles familien og andre vigtige personer i familiens private netværk for at lave en plan for, hvad der skal ske omkring et barn eller en ung. Initiativtageren (f.eks. socialrådgiveren) kan tilbyde en familierådslagning, når der er bekymring eller fare for et barns eller en ungs sundhed, trivsel og udvikling.

STØTTEPERSONENS ROLLE:

Det kan være hårdt og sårbart for et barn eller en ung at være i centrum for et langt møde. Derfor skal alle børn og unge i familierådslagning vælge en støtteperson, der deltager i mødet og hjælper dem med at få sagt det, de gerne vil sige. Støttepersonen skal samtidig være opmærksom på, hvordan barnet har det undervejs i rådslagningen.

SOM STØTTEPERSON SKAL DU:

- ♥ Tage dig af barnet eller den unge før, undervejs og efter familierådslagningen.
- ♥ Hjælpe barnet eller den unge, så hans eller hendes mening kommer frem, når der træffes beslutninger.

Du skal mødes med barnet eller den unge inden mødet. Her skal du finde ud af, hvad du skal hjælpe ham eller hende med. Det er vigtigt, at du taler med barnet eller den unge om hvad det er for et møde, og hvad man skal tale om. Efter mødet kan barnet eller den unge have brug for hjælp til at forstå, hvad der blev besluttet og måske også, hvorfor det ikke blev sådan, som barnet eller den unge havde ønsket.

ORDSTYRERENS ROLLE:

I anden del af mødet er det ordstyrerens rolle at sørge for, at alle kommer til orde – også barnet eller den unge.

REFERENTENS ROLLE:

Formålet med mødet er at lave en plan, som forbedrer situationen for barnet eller den unge. Som referent har du ansvaret for at skrive løsningsforslagene ned på en klar og tydelig måde.

HVAD SKER DER TIL EN FAMILIERÅDSLAGNING?

DEL 1: INFORMATION

Her fortæller de inviterede fagpersoner om barnets eller den unges situation.

Fagpersoner kan f.eks. være socialrådgiveren eller klasselæren eller andre som familien har inviteret. Der vil være tid til, at familien og barnets eller den unges øvrige netværk kan stille afklarende spørgsmål til fagpersonernes oplæg.

DEL 2: FAMILIENS EGEN DEL

Efter fagpersonernes oplæg sidder familien og netværket alene og drøfter, hvad der kan gøres i forhold til de stillede spørgsmål. Målet er at lave en plan, som gavner barnet eller den unge mest muligt. Det kan tage tid, før familien kommer frem til en plan, som alle er enige om. Initiativtageren og samordneren kan kaldes ind undervejs, hvis familien har brug for hjælp, men de deltager ikke i mødet under del 2.

DEL 3: GENNEMGANG AF PLANEN

Når familien og netværket er kommet frem til en plan, indkaldes samordneren og initiativtageren til mødet. Herefter drøfter man, hvordan der kan arbejdes videre med planen. Til sidst aftaler alle, hvornår de skal mødes igen til en ny familierådslagning for at tale om, hvordan det er gået med at føre planen ud i livet.

Som støtte person er det din opgave at tale med barnet eller den unge efter mødet. Samtalen skal fokusere på hvad, der blev talt om på mødet frem for at kredse om de ønsker, barnet eller den unge ikke fik opfyldt.

FAMILIERÅDSLAGNING BRUG BØRN OG UNGES NETVÆRK

Du er som fagperson inviteret med til en familierådslagning som informatør. I denne pjece kan du læse, hvad en familierådslagning er og om din egen rolle som informatør.

HVAD ER EN FAMILIERÅDSLAGNING:

I en familierådslagning samles familien og andre vigtige personer i familiens private netværk for at lave en plan, for hvad der skal ske omkring et barn eller en ung. Initiativtageren (f.eks. socialrådgiveren) kan tilbyde en familierådslagning, når der er bekymring eller fare for et barns eller en ungs sundhed, trivsel og udvikling.

HVORFOR ER DET EN GOD IDÉ?

Familien og netværket har en stor viden om netop deres barn. I en familierådslagning kan denne viden bruges som grundlag for en plan for det videre arbejde med at gøre barnets eller den ungs situation bedre. Familierådslagning er desuden et forum, hvor familien kan høre, hvordan du som fagperson ser på barnet eller den unge. Familien kan stille spørgsmål til de ressourcer, du ser, de bekymringer, du har. Erfaringer viser at information fra fagpersoner er vigtigt for, at familien kan lave den bedst mulige plan.

HVAD SKAL DU GØRE?

Du skal fortælle om, hvordan du ser barnet eller den unge. I dit oplæg skal du have fokus på ressourcerne, men også fortælle om de bekymringer, du har. Du skal være med til at give netværket en fælles viden – særligt om den del af barnets eller den ungs liv, de ikke ser til dagligt.

Oplægget skal være konkret. For at undgå nervøsitet, skal barnet eller den unge og forældrene på forhånd vide, hvad du vil sige. Du skal altid gennemgå dit oplæg med familien før familierådslagningen.

Det er en god ide at medbringe en kopi af dit oplæg (max. 1 A4 side) til familien, så kan de forholde sig til det, når de skal drøfte alene.

HVORDAN GENNEMFØRES EN FAMILIERÅDSLAGNING?

- ♥ Initiativtageren laver sammen med forældrene og barnet eller den unge de spørgsmål, som skal drøftes, og som der skal findes løsninger på.
- ♥ Kommunen bruger uafhængige samordnere til at forberede møderne. Samordneren vil besøge de personer, som familien ønsker skal deltage i rådslagningen, og forberede dem på hvad der skal ske.
- ♥ Mødet afholdes. Barnet eller den unge er normalt med til mødet, da det er vigtigt at holde fokus på barnets eller den ungs perspektiv.

HVAD SKER DER PÅ MØDET?

DEL 1: INFORMATION

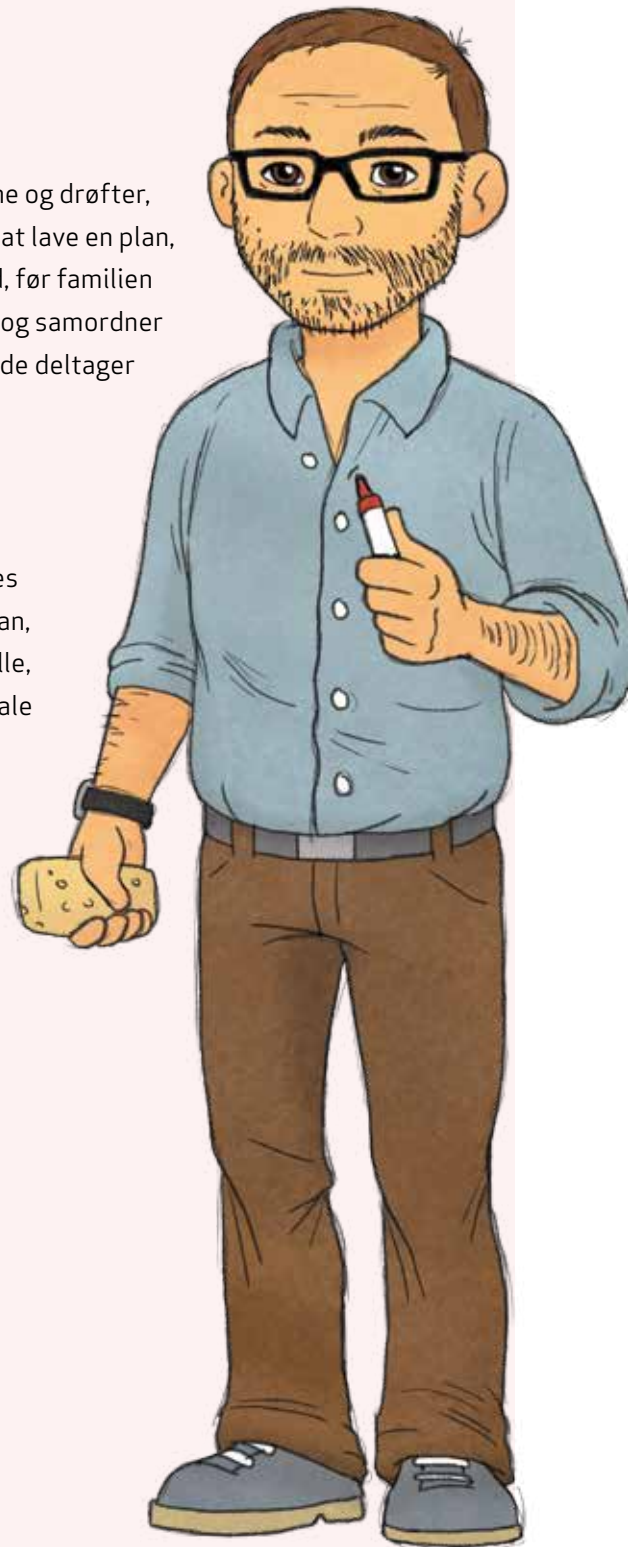
Her fortæller initiativtager og informator om barnets eller den unges situation. Det kan f.eks. være socialrådgiveren og klasselæren, eller andre som familien har inviteret. Der vil være tid til, at familien kan stille afklarende spørgsmål til dit og de andre fagpersoners oplæg.

DEL 2: FAMILIENS EGEN DEL

Efter fagpersonernes oplæg sidder familien og netværket alene og drøfter, hvad der kan gøres i forhold til de stillede spørgsmål. Målet er at lave en plan, som gavner barnet eller den unge mest muligt. Det kan tage tid, før familien kommer frem til en plan, som alle er enige om. Initiativtageren og samordner kan kaldes ind undervejs, hvis familien har brug for hjælp, men de deltager ikke i mødet under trin 2.

DEL 3: GENNEMGANG AF PLANEN

Når familien og netværket er kommet frem til en plan, indkaldes samordneren og initiativtageren til mødet. Herefter drøfter man, hvordan der kan arbejdes videre med planen. Til sidst aftaler alle, hvornår de skal mødes igen til en ny familierådslagning for at tale om, hvordan det er gået med at føre planen ud i livet.

INFORMATØRGUIDE

Når du er blevet inviteret til at være informatør ved en familierådslagning, er der visse rammer i metoden, som du skal være opmærksom på.

Da det er ikke tilladt at sige noget ved familierådslagningen, som forældremyndighedsindehaver ikke har fået fortalt i forvejen, er det en god ide, at lave et kort skriftligt oplæg, så du ikke kommer til at sige noget, som ikke er kendt i forvejen.

Dit oplæg må ikke indeholde vurderinger eller forslag til foranstaltninger eller løsninger.

Det må heller ikke indeholde værdiladede ord eller fagord.

Der må gerne henvises til betingelser, der påvirker barnet eller den unge, men lad være med at skrive »siden skilsmissem«, skriv i stedet »de sidste 3-4 måneder«, eller den periode det nu handler om.

Det er vigtigt at du, så klart og neutralt som muligt, beskriver de vanskeligheder, som barnet eller den unge har, og hvad det er, der bekymrer dig.

Oplægget skal også indeholde en beskrivelse af barnets eller den unges ressourcer.

Du skal holde dig for øje, at det er barnet eller den unge, du skal beskrive - ikke forældrene.

Check dit motiv!

Vær konkret!

Som informatør, skal du deltage i trin 1, i familierådslagningen, og gerne i trin 3. Den skriftlige plan, som familien lægger, vil du få udleveret i kopi, når rådslagningen afsluttes, hvis forældremyndighedsindehaveren giver lov.

VELKOMMEN TIL FAMILIERÅDSLAGNING

Tid: Torsdag den 13. nov. 2014 kl. 17.00.

Sted: Børne- og Familiecentret C. P. Holbølsvej 8.

Arnannguaq

Nivi, ordstyrer

Jaaku

Piitaaraq, støtteperson

Julianna

Mariita

Nina, referent

Ujuut

Marlene Krogh, socialrådgiver

Jukku Heilmann, klasselærer

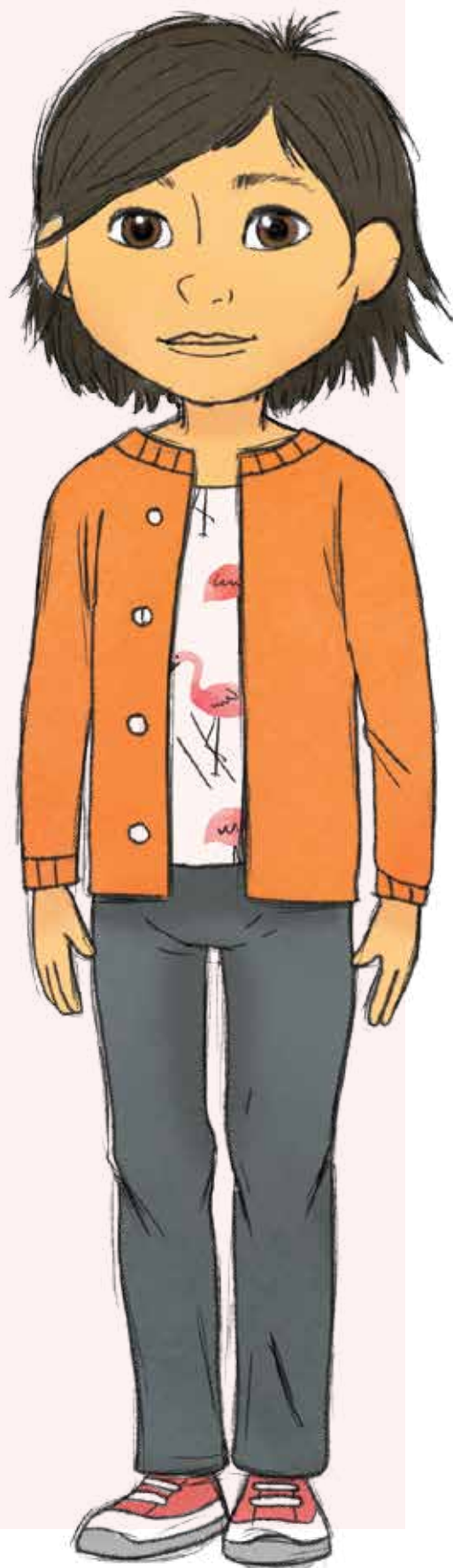
Maria Forberg, samordner

SPØRGSMÅL TIL FAMILIERÅDSLAGNINGEN

- ♥ Hvad skal der til for, at Arnannguaq bedre kan passe sin skole?
- ♥ Hvordan kan Arnannguaq støttes i at undgå konflikter i skolen?
- ♥ Spørgsmålene vil ligge på bordet til familierådslagningen
- ♥ Maria vil sørge for mad, drikke og kaffe

JEG GLÆDER MIG TIL AT SER JER

Arnannguaq

HVAD SKAL DU HUSKE SOM SAMORDNER?

- ♥ Dække op til det antal personer, som kommer
- ♥ Stå i døren og byd indenfor, husk du kender dem alle
- ♥ Sørg for papir og kuglepen

Byd velkommen + praktiske oplysninger:

- ♥ Rygning
- ♥ Toiletter
- ♥ Måltid
- ♥ Tidsramme

Sikre der er en ordstyrer/referent og en støtteperson til barnet eller den unge

- ♥ Præsenter de professionelle
- ♥ Bed deltagerne om at præsentere sig
- ♥ Fortæl kort hvad der skal foregå i de 3 trin
- ♥ Kopi af planen

HVAD SKAL DU HUSKE SOM INITIATIVTAGER?

TRIN 1:

- ♥ Dejligt at I er kommet
- ♥ Erfaring med og at det er rigtig godt for børn, når de voksne møder op og viser, at de er der for dem
- ♥ Hvorfor er vi her? Aftalt med barnet eller den unge og forældrene. Se på dem.

Regler for familierådslagningen:

- ♥ Tale ordenligt til hinanden
- ♥ Se fremad
- ♥ Slå en streg i sandet
- ♥ Hvornår skal vi mødes igen?
- ♥ Hav en god familierådslagning

TRIN 2:

- ♥ Stå til rådighed for spørgsmål

TRIN 3:

- ♥ Gennemgå planen - sikre sammenhængen mellem de opstillede spørgsmål og plan
- ♥ Hør - eller læs planen først i sin helhed.
Derefter punkt for punkt
- ♥ Der er OK at gå udenfor
- ♥ Se på barnet eller den unge og forældrene,
- spørg hvad de synes om planen
- ♥ Ros og anerkende dem for det gode arbejde
- ♥ Lav en ny dato for opfølgning

KØREPLAN FOR FAMILIERÅDSLAGNING

Du har vurderet, at familierådslagning vil være relevant i en familie.

Det har du gjort ved at afklare med dig selv:

Hvilken forandring ønsker jeg for barnet eller den unge?

DER EFTER GØR DU FØLGENDE:

- 1: Præsentation af familierådslagning for familien. Her vil det være en god ide at give dem en lille folder. Giv evt. familien tilbud om at tænke over det et par dage.
»Hellere et ja i morgen end et nej i dag«.
Hvis familien siger »ja«, går du videre i køreplanen.
- 2: Problemet skal nu præciseres, da det danner grundlag for de spørgsmål, som deltagerne i familierådslagningen, skal tage stilling til. Det er vigtigt at inddrage forældrene og barnet eller den unge ved at tage udgangspunkt i deres beskrivelse af problemerne.
- 3: Spørgsmålene udarbejdes i fælleskab med barnet eller den unge og forældrene. 3-4 spørgsmål er maksimum. Spørgsmålene skal være konkrete og letforståelige – også for den udvidede familie, som måske ikke har hørt om problemstillingerne før.
- 4: Du skal huske at tale med barnet eller den unge om, hvad familierådslagning er. Det kan foregå sammen med en, som kender barnet eller den unge godt. Du skal blandt andet fortælle, at samordner kommer på besøg, og hvad der skal tales om på familierådslagningen (spørgsmålene)
- 5: Det er vigtigt, at barnet eller den unge og forældrene får at vide, at det er barnet eller den unge, der er i centrum på familierådslagningen, og at det ikke er tilladt for de voksne at skændes og tage eventuelle gamle konflikter op på familierådslagningen.
- 6: Samordner kontaktes og I aftaler nogle tidspunkter, hvor afholdelsen af familierådslagningen kan lade sig gøre for dig og samordner.
- 7: Derefter aftales et møde med familien, hvor du skal præsentere samordner. Her er det dig, der er mødeleder. Du skal sammen med familien gennemgå og underskrive kontrakten med samordner.

- 8: Det er vigtigt, at du sikrer dig, at samordner forstår spørgsmålene, da det er ham/hende der skal rundt til den udvidede familie og præsentere spørgsmålene.
- 9: På samme møde fortæller du om familierådslagningsprocessen: Hvad er det, som vi skal i gang med, og hvad skal der ske nu. Samordner får et papir med spørgsmålene og ramme, hvis der er en ramme. Samordner skal ikke have andet at vide om sagen fra din side. Der er vigtigt, at familien ikke oplever samordner som en del af »systemet«. Det er f.eks. en god idé, at I ikke kommer på samme tid til mødet. Ligeledes er det oplagt at du går først, og lader samordner tilbage med familien, så de sammen kan afklare, hvem der skal med til familierådslagningen.
- 10: Der bør ikke gå mere end en måned fra samordner kontaktes til familierådslagningen afholdes. Initiativtager vil modtage en skriftlig invitation fra samordner. Det er samordner, der står for at finde lokale og sørge for mad og drikke. Det er samordners opgave at tale med familien om, hvem der skal være støtteperson, ordstyrer og referent.
- 11: Det er din opgave at kontakte informatørerne og overfor dem præcisere deres opgave. Her er det vigtigt at understrege, at de ikke må fortælle noget nyt på selve rådslagningen. Alt hvad de fortæller, skal være gennemgået med familien inden rådslagningen. De må heller ikke komme med løsningsforslag. Giv dem evt. en kopi af »informatørguiden«

SELVE FAMILIERÅDSLAGNINGEN BESTÅR AF 3 TRIN:

TRIN 1:

Formålet med trin 1 – informationsdelen – er at informatørerne (altså inklusiv dig) skal bidrage med deres viden og vurderinger, således at den udvidede familie har alle vigtige fakta, når de skal lægge planer for barnet. Formålet er også, at den udvidede familie har mulighed for at stille afklarende spørgsmål. Informatørerne og den udvidede familie skal ikke diskutere, hvordan problemerne skal løses. Informatørerne må ikke komme med løsningsforslag.

Når samordner har budt velkommen og de tilstedeværende er blevet præsenteret for hinanden, er det de eksterne informatører, der kommer med deres oplæg. Derefter er det dig, som kort redegør for den viden, du har. Det vil virke naturligt, hvis du her læser spørgsmålene og den eventuelle ramme op. Samordner har sørget for, at spørgsmålene og rammen ligger i kopi til alle.

Det er vigtigt, at du præciserer, at det er barnet, der er i fokus, og at det er »forbudt« at diskutere evt. gamle stridigheder. Ud over spørgsmålene, skal du også huske at bede den udvidede familie om at beslutte, hvornår der skal følges op på den plan, som de laver. Der skal altid følges op. Der er nu mulighed for, at den udvidede familie kan stille uddybende spørgsmål til informatørerne og dig, men det er ikke tilladt at starte en diskussion.

SAMORDNER OG DU FORLADER LOKALET

TRIN 2:

Er familiens og netværkets private del. Nu skal den i gang med deres egne overvejelser. Familien kan kalde dig ind for at svare på afklarende spørgsmål. Det er igen vigtigt, at der ikke opstår en diskussion. Derfor skal du forlade lokalet, når spørgsmålet er besvaret.

TRIN 3:

Når familie og netværk er klar med deres overvejelser, skal planene præsenteres for dig. Du skal sikre dig, at planen er konkret, (det er ikke nok, at de har besluttet, at Angutitsiaq skal følges i skole hver dag, hvis de ikke har besluttet, hvem der skal følge ham), og at alle er enige om planen.

Du kan evt. have behov for at gå afsides et øjeblik for at tage stilling til planenes indhold.

Du kan evt. også have brug for at kontakte centerleder, hvis der skal bevilliges noget, som du ikke har kompetence til. Husk at sørge for, at centerleder kan kontaktes under rådslagningen.

Hvis du vurderer, at planen er uklar på nogle punkter, kan du vende tilbage til familien og bede dem bruge noget tid til præcisering. Her er det igen vigtigt, at du og samordner forlader lokalet med det samme.

Udgangspunktet i Familierådslagningen er, at familiens plan godkendes.

Samordner kopierer planen og giver den til alle deltagerne. Det er en fordel, hvis det kan foregå på stedet.

Det kan være en fordel, hvis der vælges/udpeges en person, som er ansvarlig for at planen overholdes.

Efter rådslagningen er det en god idé at tale med barnet om, hvordan det har oplevet rådslagningen. Spørg evt. forældrene om det samme.

God fornøjelse!

EVALUERING FAMILIERÅDSLAGNING 1. MØDE

Vi ønsker, at vurdere den netop afholdte familierådslagning og denne arbejdesmetode.
Vi vil gerne udvikle møderne, så de bliver bedst mulige for deltagerne.

♥ Familierådslagningen blev afholdt den: .....

♥ Jeg er:

Barn Forældre til barn Nærstående til familien

Initiativtager til mødet, stillingen .....

♥ Hvem foreslog familierådslagningen? .....

ORGANISERING AF MØDET

I hvilken grad...

♥ Deltog du i formuleringen af spørgsmålene?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Synes du at alle relevante personer deltog i mødet? Ja Nej

DELTAGELSE I MØDET

I hvilken grad...

♥ Kunne du trygt sige det, du gerne ville?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Oplevede du, at du blev lyttede til?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Lyttede du til andre?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Forstod du hvad de andre sagde?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Er du enig i hvad de andre sagde?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Synes du, at dit eget ansvar blev tydeligt på mødet?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Synes du at, de andre deltageres ansvar blev tydeligt på mødet?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

UDBYTTET AF MØDET

I hvilken grad...

♥ Oplevede du, at du fik støtte af de andre deltagere på mødet?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Oplevede du, at der i dag kom nye ideer frem, der kan hjælpe den unge?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Synes du, at familiens muligheder for at hjælpe den unge er blevet benyttet?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

HANDLEPLAN OG FREMTIDIGE AFTALER

I hvilken grad...

♥ Hvor god synes du at handleplanen blev?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

HANDLEPLANEN

I hvilken grad...

♥ Tror du at handleplanen bliver overholdt?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Blev der i løbet af mødet aftalt en dato for opfølgingsmødet?

Ja Nej Ved ikke

♥ Er der lavet aftaler for hvem der kontakter initiativtager, hvis der er problemer med handleplanen inden dette?

Ja Nej Ved ikke

Tak fordi du tog dig tid til at udfylde skemaet

EVALUERING FAMILIERÅDSLAGNING OPFØLGENDE MØDE

Vi ønsker, at vurdere den netop afholdte familierådslagning og denne arbejdesmetode.

Vi vil gerne udvikle møderne, så de bliver bedst mulige for deltagerne.

♥ Familierådslagningen blev afholdt den: .....

♥ Jeg er:

Barn Forældre til barn Nærstående til familien

Initiativtager til mødet, stillingen .....

♥ Hvem foreslog familierådslagningen? .....

FORRIGE MØDE

I hvilken grad...

♥ At der blev udarbejdet en god handleplan på sidste møde?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ At familiens muligheder for at hjælpe den unge er blevet benyttet?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

UDBYTTE AF SIDSTE MØDE

I hvilken grad synes du...

♥ At problemerne er blevet mindre siden sidste møde?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ At aftalerne fra sidste møde er blevet overholdt?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ At du selv har overholdt din del af aftalen fra sidste møde?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ At de andre deltagere har overholdt deres del af aftalen fra sidste møde?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

UDBYTTET AF DAGENS MØDE

I hvilken grad synes du...

♥ At handleplanen fra sidste møde skulle ændres i dag?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Blev handleplanen ændret/justeret på mødet i dag?

Ja Nej Ved ikke

♥ Synes du at relevante personer deltog i dagens møde?

Ja Nej Ved ikke

HANDLEPLAN OG FREMTIDIGE AFTALER

I hvilken grad...

♥ Hvor god synes du at handleplanen blev?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

HANDLEPLANEN

I hvilken grad...

♥ Tror du at handleplanen bliver overholdt?

I meget høj grad I høj grad I nogen grad I mindre grad Slet ikke

♥ Blev der i løbet af mødet aftalt en dato for opfølgingsmødet?

Ja Nej Ved ikke

♥ Er der lavet aftaler for hvem der kontakter initiativtager, hvis der er problemer med handleplanen inden dette?

Ja Nej Ved ikke

Tak fordi du tog dig tid til at udfylde skemaet

